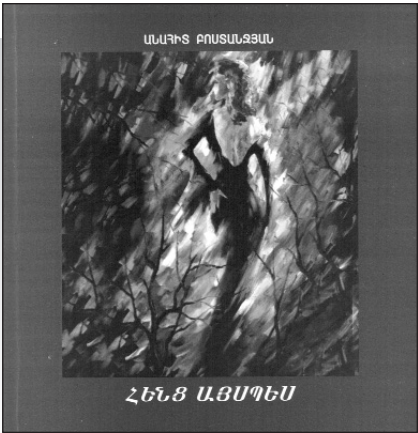

ՆՈՐ ԳԻՐՔ

«ՅԵՆՑ ԱՅՍՊԵՍ»

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ ԱՆԱԴԻՏ ԲՈՍՏԱՆՋՅԱՆԻ ՀՈԲԵԼՅԱՆԱԿԱՆ 10-ՐԴ ԳԻՐՔԸ

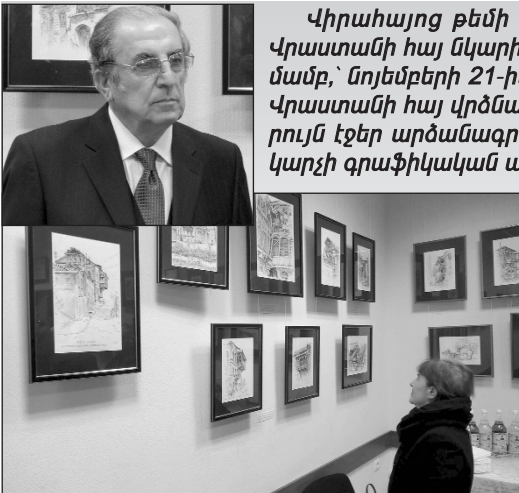
Յենց այսպես է վերնագրված մեր գործընկերոջ, «Վրաստան» թերթի առաքման եւ բաժանորդագրության ծառայության ղեկավար, Վրաստանի եւ Հայաստանի գրողների միության անդամ, բանաստեղծուհի Անահիտ Բոստանջյանի թվով 10-րդ բանաստեղծական ժողովածուն, որը այս օրերին լույս տեսավ Հայաստանի մայրաքաղաք Երեւանի «Ծիծեռնակ» հրատարակչությունում: Ասենք նաեւ, որ ժողովածուն հրատարակվել է Հայաստանի գրողների միության նախագահ Էդվարդ Միլիտոնյանի աջակցությամբ:

Բանաստեղծուհուն ու ընթերցողին դիմելով, երեւանցի հայտնի գրականագետ Լեւոն Մուրաֆյանը ժողովածուի նախաբանում մասնավորապես ընդգծում է. «Անահիտ Բոստանջյանի գիրն իր ինքնատիպությամբ յուրովի-ինքնովի փորձում է միավորել սեւակյան ավանդույթը սահյանական ավանդույթին՝ այսպես ստեղծելով այն ինքնօրինակ սիմբիոզը, որն արդեն ավանդույթն է ամուր, պինդ, կայացած, սեփական տեսադրույթներն ու գեղարվեստական ձեւերը հաստատած...»: Իսկ երկրորդ նախաբանի հեղինակը բանաստեղծ Արա Արթյանը, որը Անահիտի համակուրսեցին էր Գյումրիի մանկավարժական ինստիտուտում սովորելիս, ասում է. «Գրքի վերնագիրն իսկ ինքնահաստատման բանաձեւ է, անգիջում եւ ամուր բնավորության արտահայտություն: Հին օրերի ջերմությանը ողջունում եմ իր նոր, հոբելյանական գրքի ծնունդը, բարեկամուհուն գրքի, որ ապրում ու գրում է Յենց ԱՅՍՊԵՍ:

ՊԱՏԿԵՐԱՄԱՐԱՀ

ՄԱՆՈՅԱՆԻ ՄԱՅՈՒՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ

Վիրահայոց թեմի «Հայարտուն» կենտրոնի եւ Վրաստանի հայ նկարիչների միության կազմակերպմամբ, Մոյսեմբերի 21-ին կենտրոնում տեղի ունեցավ Վրաստանի հայ վրձնարվեստի պատմության մեջ ուրույն էջեր արձանագրած Գիորգի Մանույան գեղանկարչի գրաֆիկական աշխատանքների անհատական ցուցահանդեսը, որը 60-ամյա նկարչի վերջին տարիների ստեղծագործական ոգորումների պտուղն է եւ ընթացավ «Հեռացող Թիֆլիս...» խորագրով: Ցուցահանդեսի բացմանը ներկա էր եւ ելույթ ունեցավ Վրաստանում Հայաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Յուրի Վարդանյանը:

Գրաֆիկան կերպարվեստի ամենահին տեսակներից մեկը, Մանույան գեղանկարչի նախասիրած ժանրն է, ինչին նա դիմում է ժամանակ առ ժամանակ: Տարիներ առաջ, այդ ձեւաչափով ստեղծվեց նկարչի Թբիլիսիի Պ.Աղայանի անվան պետհայդրամայի թատրոնի դերասանների դիմանկարների շարքը: «Օրեցօր կերպարանափոխվող, նորացող քաղաքի ուրվագծերում անդառնալիորեն նվագում եմ մանկությանս ծանոթ բնապատկերները, փողոցները, շենքերը. «Հեռացող Թիֆլիսը...» իմ փորձն է՝ նոռացության ավերող փոշուց փրկելու հին քաղաքի ինքնատիպ, ջերմացնող գույները»,- խոստովանեց հեղինակը: Ցուցահանդեսի պաշտոնական մասը բացվեց Վրաստանի հայ նկարիչների միության նախագահ, մանրանկարիչ Մերուժան Շահունյանի ողջույնի եւ Մա-

նույան գեղանկարչին ներկայացնող խոսքով: Ելույթ ունեցան հայտնի գեղանկարիչ Ջովաննի Վեփիլաձեն, «Վրաստան» թերթի խմբագիր Վան Բայբուրջյանը, Վրաստանի հայ մտավորականների միության նախագահ Եմոք Թադեոսյանը, գեղանկարիչ Գարրի Միրզոյանը, Թբիլիսիի Պ.Աղայանի անվան պետական հայկական դրամատիկական թատրոնի վաստակավոր արտիստ Ռոբերտ Յովհաննիսյանը, ֆոտոլրագրող Յուրի Մեջիտովը: Վիրահայոց թեմի առաջնորդ Վազգեն Եսփիսկոպոս Միրզախանյանն իր ողջույնի խոսքում ընդգծեց, որ «Այս գծանկարները, հիրավի, արխիվային նյութեր են՝ ավանդված վաղվա թբիլիսցիներին եւ մատուցված զարմանալի ճշգրտությամբ ու գեղեցկորեն...»: **ՋՈՒԼԻԵՏԱ ԲԱՊԱԼՅԱՆ**

«ՆԻՃԻԵՐԻ»

ԳԵՎՈՐԳ ԶԱՆ, ԻՐՈՔ, ԿԱՌՈՒՋՈՒ ԵՍ

Արդեն մի քանի տարի է, ինչ «Ռուսթավի 2» հեռուստաալիքով հեռարձակվող «Նիճիերի» (Տաղանդավոր) հաղորդումը լայն ընդունելություն է վայելում: Հաղորդման հեղինակների մտահղացմամբ, հաղորդաշարը նպաստելու էր այն մարդկանց հայտնաբերմանը, որքեր իրենց բնականորեն տրված շնորհները, ունակությունները այս կամ այն պատճառով չեն կարողացել բացահայտել:

Եվ ի պատիվ հաղորդման նախաձեռնողների, մտահղացումը իրեն ավելի քան արդարացրեց եւ որպես օրենք, հաղորդաշարի յուրաքանչյուր սյուժեն յուրատեսակ այցեւոմն է դեռելու չճանաչված, չգնահատված տաղանդների համար: Բավական է նշել, որ Աննա Խանջալյանը, որը «Զենդի» համույթի կազմում հաղթող դարձավ «Մանկական եվրատեսիլ-2013»-ում, առաջին անգամ հանրության առջեւ հանդես եկավ «Նիճիերի» հաղորդաշարում: Հաղորդաշարի շնորհիվ ճանաչելի դարձավ նաեւ նրա քույրը՝ Սոփո Թիմիկաշվիլի-Խանջալյանը: Բացառություն չկազմեց նաեւ սեպտեմբերի 18-ի հաղորդումը: Այս անգամ հաճելի անակնկալի հեղինակը թբիլիսցի տաքսու վարորդ Գեորգ Պետրոսյանն էր: Նրա կատարմամբ ձակոմո Պուչինիի «Տուրանդոտ» օպերայի եզրափակիչ Nessun Dorma («Ոչ ոք չպետք է քնի») արիան հիացրեց ոչ միայն ժյուրիի անդամներին, այլեւ նախագծի նախընտրական փուլին հետեւելու

արի շնորհիվ ճանաչելի դարձավ նաեւ նրա քույրը՝ Սոփո Թիմիկաշվիլի-Խանջալյանը: Բացառություն չկազմեց նաեւ սեպտեմբերի 18-ի հաղորդումը: Այս անգամ հաճելի անակնկալի հեղինակը թբիլիսցի տաքսու վարորդ Գեորգ Պետրոսյանն էր: Նրա կատարմամբ ձակոմո Պուչինիի «Տուրանդոտ» օպերայի եզրափակիչ Nessun Dorma («Ոչ ոք չպետք է քնի») արիան հիացրեց ոչ միայն ժյուրիի անդամներին, այլեւ նախագծի նախընտրական փուլին հետեւելու

համար դաիլիճում հավաքված հանդիսատեսին: Բնիկ թբիլիսցի, օրթաճալեցի Գեորգ Պետրոսյանը, որը ծանոթների շրջանում հայտնի է Կառուզո մականվամբ (ի պատիվ իտալացի հանրահայտ տեմոր Մարիո Կա-

ռուզոյի) իր մասին պատմելիս նշեց, որ եղել է Եհովայի վկաների աղանդի անդամ, հեռացել է նրանցից ու կնոջից, ընդունել ուղղափառություն: «Երգելը արգելվում էր, դմեղուռ քարոզությամբ էի զբաղված: Ինչո՞ւ է հեռացա: Զգացի, որ թյուր արժեքներ են քարոզում: Նաեւ ցանկանում եմ բոլորին, այդ թվում նաեւ նախկին կնոջս ապացուցել, որ մարդն ուժեղ է բնության տրված շնորհներով եւ դա չպետք է թաքցնել»:

Նշենք, որ Գեորգ Պետրոսյանի դուստր Պաուլինա Պետրոսյանը սովորում է Թբիլիսիի թիվ 103 դպրոցի հայկական բաժնի երկրորդ դասարանում:

ԱՐԵՎԻԿԱ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ

ՇՆՈՐՀԱՆԴԵՍ

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՐՇԱԿ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԴԵՍ

Վրաստանի ներքին գործերի նախարարությունը, պետական մյուս գերատեսչությունների հետ միասին, Վրաստանում ԱՄՆ դեսպանության աջակցությամբ սկսում է ընտանեկան բռնության դեմ «Ոչ բռնությանը» սոցիալական արշավը:

Միջոցառումը հետապնդում է ընտանեկան բռնության վերաբերյալ հասարակական գիտակցության բարձրացման, հիմնականորի կարգավորման գործում հասարակության ներգրավման նպատակ: Արշավի շրջանակներում, ծրագրված է տարբեր միջոցառումների իրականացման միջոցով հասարակայնությանը ներկայացնել տեղեկատվություն այն մասին, որ ընտանեկան բռնության զոհերը պաշտպանվում են օրենքով, իսկ բռնացողները՝ օրինական պատիժ են կրելու:

ՆԳ նախարարությունում տեղի ունեցած շնորհանդեսին ներկա էին նախարար Ալեքսանդր ճիկաիձեն, կրթության եւ գիտության առաջին փոխնախարար Քեթեւան Նատրիշվիլին, առողջապահության եւ սոցիալական օգնության նախարար Դավիթ Սերգեյենկոն, սպորտի եւ երիտասարդության գործերով նախարար Լեւան Դիփիանին, Վրաստանի խորհրդարանի պատգամավորներ, ԱՄՆ դեսպանի տեղակալ Նիկոլաս Բեռլինգեր, INL պետ Տրայս Նյուվելը, ՄԱԿ-ի կանանց կազմակերպության (UN

WOMAN), միջազգային եւ ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Շնորհանդեսին ներկայացվեց բռնության դեմ տեսահոլովակի ցուցադրումը:

Արշավի շրջանակներում, թաղամասային տեսուչները երկրի ողջ մասշտաբով բաժանել են ՆԳ նախարարության կողմից պատրաստած տեղեկատվական բուկլետները:

Նշենք, որ 2013 թվականին Վրաստանի ՆԳ նախարարության նախաձեռնությամբ, քրեական օրենսգրքում կատարվեցին փոփոխություններ, ըստ որի՝ ընտանեկան բռնությունը քրեականացվեց, բռնացողը դատապարտվում է մեկ տարվա ազատազրկման:

ՀՅՈՒՐԱԽԱՐԵՐ

ԱՐԱՄՅԱՆՑԻՆԵՐԸ ԲՈԼՆԻՍ-ԽԱԶԵՆՈՒՄ

Թբիլիսիի Պետրոս Աղայանի անվան հայպետդրամայի թատրոնի կուլեկտիվը, Մոյսեմբերի 22-ին Բոլնիս-խաչենում հանդիսատեսին ներկայացրեց Եվ.Շվարցի «Մոխրոտը» հեքիաթը: Հանդիսականները հիմնականում տեղի Ղ.Աղայանի անվան դպրոցի աշակերտներն էին, ուսուցիչները, ծնողները: Հանդիսատեսը մեծ ուշադրությամբ ու հաճությամբ էր դիտում ներկայացումը եւ այն ուղեկցում բուռն ծափահարություններով եւ նրանց հատկապես

շատ դուր եկավ Մոխրոտի դերակատար Գլորիա Գեւորգյանի խաղը:

Ուզում եմ նշել, որ մինչ այդ էլ Բոլնիս-խաչենում ներկայացվել էր Հովհ.Թումանյանի հեքիաթների մոտիվներով ադամյանցիների ներկայացումը:

Շնորհակալություն աղայանցիներ:

ՄԵՆԱԿԱ ՄԱՐԳԱՅԱՆ
Բոլնիս-խաչենի դպրոցի տնօրեն՝

ԵՐԱՇՏՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈ

«ԴԱՇՆԱՄՈՒՐԸ ԻՄ ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ԲԱՐԵԿԱՄՆ Է»

Մշակութային փոխկապերի «Կովկասյան տուն» կենտրոնում լեցուն դաիլիճի առկայությամբ անցկացվեց երաժշտական երեկո, ավելի ստույգ ծնունդով թբիլիսցի, ներկայումս Գերմանիայի Ջոլինգեն քաղաքում բնակվող Իրինա Դավիդովա-Սաֆարովայի երաժշտական բեմեֆիսը: Երեկոն վարող Արտեմ Կիրակոզովը, լսարանին ներկայացնելով Իրինա Դավիդովա-Սաֆարովային, մեջբերեց նրա իսկ «Դաշնամուրը իմ լավագույն բարեկամն է» արտահայտությունը:

Իրինան մասնագիտությամբ ինժեներ-մեխանիկ է, տնտեսագետ: Սակայն մասնագիտությունն այդպես էլ չդարձավ նրա կոչումը: Շատ ավելի տարված էր երաժշտությամբ: Առավել եւս, որ ծնվել ու մեծացել է երաժշտասերների ընտանիքում, որտեղ անընդհատ հնչել է երաժշտությունը: Հայրը՝ պրոֆեսոր, Վրաստանի ինժեներական ակադեմիայի խորհրդական Յուրի Սաֆարովը հիմնալի նվագում է մի շարք երաժշտական գործիքների վրա: Դեռեւս մանկուց Իրինան ստեղծագործում էր: Ճակատագրի բերումով Իրինան հայտնվեց Գերմանիայում: Հաշվի առնելով տեղի բժախմբությունը, որտեղ առանց համապատասխան դիպլոմի տեղեկանքի կամ հանձնարարական նամակի, դժվար է գտնել համապատասխան աշխատանք, իսկ Իրինան տեխնիկական մասնագիտության աշխատանք չէր էլ փնտ-

րում: Որոշեց իրեն փորձել երաժշտական ասպարեզում, թեպետ այդ ուղին շատ ավելի փշոտ էր, քանի որ մույնիսկ կոմսերվատորիայի կրթությամբ շատ մասնագետներ մնում էին առանց աշխատանքի:

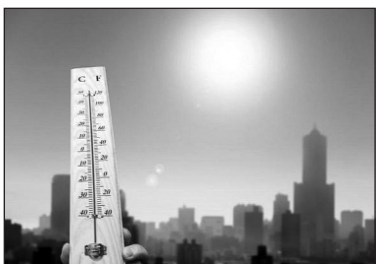
Հելմուտ Գելտինգերը «Գեզանդշուլե Ջոլինգեն»-ում, այսպես կոչված, «երաժշտական արհեստանոցի» վարիչը հենց այն անձնավորությունն էր, որը Իրինային երաժշտություն դասավանդելու հնարավորություն ընձեռեց: Սկզբում նա դասավանդում էր հինգերորդ դասարանցիներին, որոնք ցանկացան շարունակել ուսուցումը, ապա՝ Իրինային վստահվեցին նաեւ մյուս դասարանները: Աստիճանաբար ավելացավ սաների թիվը: Նոր հայտնված ուսուցչուհին լայն ճանաչման արժանացավ:

ԱՐԶԻԼ ԿՎԻՐԿԻ

àôê àôøÛ² êÆđ àôÂÚàôÛ

2014-ը՝ ԱՄԵՆԱՏԱՔԸ ԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ

Հեռուստատեսությամբ եղանակի մասին խոսելիս, հաճախ են օգտագործում «ռեկորդային», «աննախընթաց» եւ նման բնորոշումները: Կյանկանայի իմանալ, արդյոք, կարողա՞վե՞ն ջերմաստիճանը հասնել այլ բնորոշիչների հաշվառմանը:

Ս. Միհրանյան

Նիւոթմինդա

Կլինմայական փոփոխությունների դիտարկումներ, անշուշտ տարվում են: Մասնավորապես, ամերիկացի գիտնականները շարունակում են ջերմաստիճանային նոր ռեկորդներ արձանագրել երկրի վրա եւ նախկինի պես սպասում են, որ այս տարին ամենատաքը կլինի օդերեւութաբանական դիտարկումների ողջ 135 ամյա պատմության ընթացքում: ԱՄՆ-ի օվկիանոսի եւ մթնոլորտի ուսումնասիրման ազգային վարչության նոր հետազոտության արդյունքներով, հոկտեմբերին մեր մոլորակում միջին ջերմաստիճանը հասել է 14,74 աստիճանի՝ ըստ Ցելսիուսի, ինչն ամելի բարձր է, քան նախկինում երբեք է: Այս տարի արդեն ջերմաստիճանի ռեկորդային ցուցանիշներ են արձանագրվել մայիսին, հունիսին, օգոստոսին եւ սեպտեմբերին: Հունվարը, մարտը, ապրիլը եւ հուլիսը նույնպես շատ տաք

են եղել: Ամերիկացի փորձագետների հաշվարկների համաձայն այս տարվա առաջին տասն ամիսները ամենատաքն են եղել օդերևութաբանական դիտարկումների ողջ պատմության ընթացքում: Այդ ժամանակաշրջանում միջին ջերմաստիճանը կազմել է 14.78 աստիճան: ըստ Ցելսիուսի: ԱՄՆ-ի օվկիանոսի են մթնոլորտի ուսումնասիրության ազգային վարչության աշխատակիցները համոզված են, որ 2014 թվականը կգերազանցի նախորդ բոլոր նկրկողները, ուղղակի բաց է մնում, թե որքան կլինի միջին ջերմաստիճանը, հարցը:

Վարչության գնահատումների համաձայն՝ անցյալ տարի մոլորակի վրա միջին ջերմաստիճանը կազմել է 14,52 աստիճան ըստ Ցելսիուսի: Արդյունքում, 2013 թվականը ջերմաստիճանային ցուցանիշով չորրորդ տեղն է զբաղեցրել՝ սկսած 1880 թվականից:

«ԿԱՊՈՒՅՏ ՄԱՅԸ» ՄԵՐ ՏՆԵՐՈՒՄ

Բնական գազը մեր բնակարաններում օգտագործում ենք, որպես հարմար եւ մաշտելի վառելիք: Մոտեցնում ենք լուցկին գազայրիչին, բացում փականը եւ վերջ... առաջանում է ջերմային եւ նույնիսկ լուսային էներգիա, որը հեշտ է վերհասկել եւ օգտագործել:

Բայց արդյո՞ք այդ ամենը անվտանգ է եւ պահիով: Բնական գազը արդյունահանում են գազի հանքավայրերում, որտեղից այն խողովակներով հասնում է մեր գազօջախներ, գազի կաթսաներ եւ ջեռուցման սարքավորումներ: Բնական գազի հիմնական բաղադրիչը համարվում է մեթանը: Մեթանը, խառնելով օդի հետ, 5-15 տոկոսի դեպքերում պայթյունավտանգ է, այսինքն՝ կրակի հետ առնչվելիս. այդ խառնուրդը ակնբախողին հորդվեիվում է՝ արտադրելով մեծ քանակությամբ ջերմություն: Այդ ժամանակ ճնշումը 10 անգամ բարձրանում է: Պատկերացնենք՝ 100 մետր խորանարդ մակերես ունեցող տարածքում 5-15 մետր խորանարդ գազ է լցվել (այդ դեպքում գազի հոսը անտանելի կլինի) եւ ինչ-որ մեկը փորձում է լույս վառել, որպեսզի պարզի, թե որտեղից է գալիս այդ հոսը: Նա ոչինչ չի կարողանա եւ չի հասցնի պարզելը, քանի որ պայթյուն տեղի կունենա:

Բնական գազը գույն, համ եւ հոտ չունի: Դրան արհեստական հոտ են հաղորդում, իսկ հոտի ինտենսիվությունը այնպես են բաշխում, որպեսզի մարդը զգա այն, մինչեւ գազի ծավալի 1 տոկոսի հասնելը:

Հիշեցնենք, որ այդ դեպքերում

Էլեկտրական սարքավորումներից
օգտվել չի կարելի: Բնական գազի
հրդեհման ջերմաստիճանը մոտ 750
աստիճան է՝ ըստ Ցելսիուսի, իսկ դա
գանկացած էլեկտրական կայծի եւ

նույնիսկ այրված ծխախոտի ջերմաստիճանն է:

Այդ դեպքում արագ բացեք դռներն ու պատուհանները, որպեսզի տարածքը օդափոխվի: Բնական գազը օդից երկու անգամ թեթև է, եւ այն շատ արագ դուրս կգա ձեր բնակարանից:

Վիճակագրությունը ցույց է տալիս, որ կենցաղային զազի արտա-
հոսքի եւ պայթյունի պատճառներից
ամենահաճախ հանդիպող մարդ-
կային զոռոնն է:

Գազի արտահոսքը կարող է մեծ
վտանգ ներկայացնել մարդկանց հա-

մար: Գազը ոչ միայն թունավոր նյութ է, այլևս կարող է այրվել եւ փակ տա-
րածության մեջ պայթյունի պատճառ
դառնալ: Պետք է շատ զգույշ վար-
վել գազի վառարանի եւ գազի բա-
լոնի հետ, իմանալ՝ թե ինչ անել գա-
զի արտահոսքի դեպքում, ում դիմել
եւ ինչպես փրկել մարդկանց, ովքեր
երկար ժամանակ գտնվել են այն
վայրում, որտեղ գազի արտահոսք է
եղել:

Գազի օգտագործման անվտանգության կանոնները պետք է շատ լավ իմանան մեւ մեր երեխաները: Դա հատկապես ակտուալ է, երբ երեխաները տանը մենակ են մնում եւ ամեն ինչ ինքնուրույն են անում: Սյուդեպան ծնողները հաճախ են զանգահարում երեխաներին, որպեսզի իմանան ինչպե՞ս են մրանք, արդյոք մրանք մոտ ամեն ինչ կարգի՞ն եւ կան ինչ-որ տեղի չի՞ ունեցել: Իսկ երեխաների հետ շատ բան կարող է տեղի ունենալ: Մեր երեխաները պետք է իմանան, որ գազի արտահոսքը չափազանց վտանգավոր է: Շնչելով բնական գազը՝ մարդը կարող է թունավորվել եւ մուլսիսկ մահանալ: Գազը կարող է պայթել՝ դառնալով ավերածության եւ հրդեհի պատճառ: Բավական է փոքր կայծ, որպեսզի գազը հրդեհվի: Սիւս թե ինչու գազի սարքավորումներից պետք է շատ զգույշ օգտվել եւ միշտ հետեւել դրանցից օգտվելու անվտանգության կանոններին:

(Շարունակելի)

4 ՍԵՉՈՆ՝ 4 ԽԱՂԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՑԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆԱՐԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԿԱԶՊԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ԱՎԱՆՂԱԿԱՆ ՀԱՆՂԻՊՈՒՄ ԵՄ ԱՆՂԱՄ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ԴԵՄՊԱՆՆԵՐԻ ՀԵՏ

Նոյեմբերի 26-ին Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանն աշխատանքային ճաշ է ունեցել Հայաստանում հավատարմագրված եվրոպական միության անդամ երկրների դեսպանների եւ Հայաստանում եվրոպական միության պատվիրակության ղեկավար, դեսպան Տրայան Զիրսեայի հետ:

Այս ծեսադիմացի ավանդական դարձած հանդիպմանը Հայաստանի նախագահը դեսպանների հետ խոսեց Հայաստանի արտաքին քաղաքականության հարցերի շուրջ՝ անդրադառնալով Հայաստան-ԵՄ օրակարգային հարցերին եւ համագործակցության զարգացման հեռանկարին, եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի անդամակցությանը, տարածաշրջանի խնդիր-

ներին ու մարտահրավերներին:

Սերժ Սարգսյանը ներկայացրեց նաեւ ԼՂ հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացի վերջին զարգացումներն ու խաղաղ կարգավորման ուղղությամբ Հայաստանի եւ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահ երկրների կողմից ձեռնարկվող ջանքերը: Վերոնշյալ թեմաների շուրջ մտքերի փոխանակում է տեղի ունեցել:

ՕՐԱԿԱՐԳՈՒՄ ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՐՅՆ ԷՐ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը ընդունել է Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության գլխավոր քարտուղար Կուրտ Միկուրիային:

Հանդիպմանը Հայաստանի նախագահը ներկայացրեց իր տեսլականները փոփոխությունները, հույս է հայտնել, որ հայաստանյան այցի ընթացքում Կուրտ Միկուրիան կկարողանա արձանագրել եւ գնահատել վերջին հինգ տարիների ընթացքում այս բնագավառում Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության աջակցությամբ Հայաստանի կողմից իրականացված բարեփոխումների արդյունավետությունն ու ձեռքբերումները:

Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության գլխավոր քարտուղարը Հայաստանի

նախագահի հետ քննարկել է նաեւ Հայաստանի մաքսային ծառայության ուղիորդի մարտահրավերներին ու բարեփոխումներին ուղղված հետագա ծրագրերը՝ այդ համատեքստում կարելիությունները մաքսավոր-գործարար համագործակցությունը, գործարար միջավայրի բարելավման ուղղությամբ շարունակական ջանքերը, որոնք, նրա համոզմամբ, ավելի մրցունակ կդարձնեն Հայաստանի տնտեսությունը:

ԸՆԴՈՒՄ ԶԻՐԱՍԻԱՅԻ ՀԵՏ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահ Գալուստ Սահակյանը՝ խորհրդարանական պատվիրակության հետ աշխատանքային այցով գտնվում էր Ֆրանսիայում:

Այցի շրջանակներում Գալուստ Սահակյանը հանդիպում է ունեցել Ֆրանսիայի Աժ Մախագահ Կլոդ Բարտոլոմեյի հետ:

Հանդիպմանը կողմերը փաստել են Հայաստան-Ֆրանսիա հարաբերությունների առանձնահատկությունն ու միջպետական այդ հարաբերությունների զարգացման հարցում երկու ժողովուրդների պատմամշակութային բազմադարյա կապերը: Խոսելով երկկողմ հարաբերությունների մասին կարելի է Ֆրանսիայում հայկական մեծ համայնքի առկայությունը՝ բաղկացած շուրջ կես միլիոն հայերից: Կլոդ Բարտոլոմեյ վերահաստատեց այն միտքը, որ Արցախյան հակամարտությունը պետք է լուծվի խաղաղ ճանապարհով՝ ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ձեռնաչափով:

2015 ԹՎԱԿԱՆԻ ՊԵՏՔՅՈՒՋԵՏԻ ՆԱԽԱԳԻԾԸ ՓՈԽՎԵՑ

Հայաստանի 2015 թվականի պետական բյուջեի նախագծում փոփոխություններ կատարելու համար ՀՀ Ազգային ժողովի Հանրապետական, ՀՀԴ եւ «Ժառանգություն» խմբակցություններից ստացվել է 367 առաջարկություն, որոնք ենթադրում էին 163 մլրդ դրամի ծախս:

Կառավարության միստում նշվեց, որ առաջարկությունները վերաբերել են տարբեր ոլորտների՝ տնտեսությանը, ԼՂՀ-ի տարաբնակեցման հայեցակարգին եւ այլն: Քննարկումների արդյունքում ընդունելի է համարվել 45 առաջարկություն, մնացածի վերաբերյալ տրվել են

պարզաբանումներ: 2015 թվականի ՀՀ պետական բյուջեի նախագծում՝ եկամուտների մասով նախատեսվում է ապահովել 1 տրիլիոն 191 մլրդ դրամ, ծախսերը՝ մեկ տրիլիոն 308 մլրդ դրամ: Դեֆիցիտը կկազմի 114 մլրդ դրամ: Հաջորդ տարվա պետական բյուջեի լրամշակված տարբերակը կներկայացվի Ազգային ժողովի հաստատմամբ:

ՇԱՎԱՐԸ ՔՈՉԱՐՅԱՆ. «ԵՏՄ ԱՆՂԱՄԱԿՈՒԹՅԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ԳԻ ՎՏԱՆԳՈՒՄ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ»

Հայաստանը, դառնալով եվրասիական տնտեսական միության անդամ, պահպանելու է ազատ առևտրի ռեժիմը՝ Վրաստանի հետ:

Այս մասին Ազգային ժողովում եվրասիական տնտեսական միությանը Հայաստանի անդամակցության վերաբերյալ խորհրդարանական խումբների ընթացքում հայտարարեց Հայաստանի արտաքին գործերի փոխնախարար Շավարշ Քոչարյանը: «Բանակցությունների ամբողջ ընթացքում մենք ուշադրու-

թյուն ենք դարձրել նրա վրա, որ եվրասիական տնտեսական միության անդամակցությամբ մենք վտանգի տակ չդնենք հարեւան Վրաստանի հետ ազատ առևտրի ռեժիմը: Սա մեզ համար շատ կարևոր հարց էր, եւ մեզ հաջողվեց արդյունքի հասնել ու եվրասիական տնտեսական միության պայմանագ-

րին Հայաստանի միանալու մասին պայմանագրի երրորդ հավելվածում ֆիքսել ենք, որ պահպանելու ենք Վրաստանի հետ եղած առևտրական բարձր մակարդակի հարաբերությունները»,- նշեց Շավարշ Քոչարյանը:

Նա ընդգծեց նաեւ, որ Հայաստանը պահպանելու է իր առևտրական բարձր մակարդակի հարաբերությունները նաեւ հարեւան Իրանի հետ: Շավարշ Քոչարյանը շեշ-

տեց, որ Վրաստանի եւ Իրանի հետ առևտրական բարձր մակարդակի հարաբերությունների պահպանումը շատ կարևոր նշանակություն ունի Հայաստանի համար, ինչին հայկական կողմին հաջողվեց հասնել ԵՏՄ-ին անդամակցության բանակցությունների ժամանակ:

Հայաստանի արտաքին գործերի փոխնախարարը նշեց, որ բանակցությունների ողջ ընթացքում կառուցողական դիրքորոշում է եղել

թե՛ հայկական, թե՛ եվրասիական հանձնաժողովի կողմից, ինչի արդյունքում էլ հնարավոր է եղել շատ արագ կազմակերպել ԵՏՄ-ին Հայաստանի անդամակցության գործընթացը:

ՀՐԱԺԵՇՏ ԶՈՐՎԱԾ ՕՂԱԶՈՒՆԵՐԻՆ

Նոյեմբերի 25-ին Երևանի Նոր Նորքի Սուրբ Սարգիս եկեղեցում տեղի ունեցավ հակառակորդի կողմից խոցված հայկական ուղղաթիռի անձնակազմի անդամ զոհված օդաչուների՝ ուղղաթիռի հրամանատար Սերգեյ Սահակյանի, անձնակազմի անդամներ Սարգիս Ղազարյանի, Ազատ Սահակյանի հոգեհանգստի արարողությունը:

Զոհված հերոսների հոգեհանգստի արարողությանը ներկա էին Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը, վարչապետ Յուլիա Աբրահամյանը, պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը, պատգամավորներ, կառավարության անդամներ, բարձրաստիճան այլ պաշտոնյաներ: Ներկա էր նաեւ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Երկրորդը:

Եռաբլուրում զինվորական կարգով տեղի ունեցավ հակառակորդի կողմից խոց-

ված հայկական ուղղաթիռի անձնակազմի անդամների հուղարկավորության արարողությունը: «Եռաբլուր» պանթեոնում էին Հայաստանի պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը, ԼՂՀ պաշտպանության նախարար Մովսես Յակոբյանը, ՀՀ պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ Դավիթ Տոնոյանը, ՀՀ ԶՈՒ գլխավոր շտաբի պետ Յուրի Խաչատուրովը, զինվորականներ, պաշտոնատար այլ անձինք: Նշենք, որ դրան նախորդել էր ԼՂՀ պաշտպանության բանակի հատուկ նշանակության ջոկատների իրականացրած հատուկ գործողությանը, որի արդյունքում վերադարձվել էին ուղղաթիռի զոհված անձնակազմի անդամներից մեկի դիակը, մյուսների մասունքները, ինչպես նաեւ ուղղաթիռի որոշ սարքերը:

«ՀԵՌՈՒՄՏԱՄԱՐԱԹՈՆ 2014»՝ ՀԱՆԳԱՆԱԿՎԵՑ 12,4 ՄԻԼԻՈՆ ԴՈԼԱՐ

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի 17-րդ հեռուստամարաթոնի ընթացքում համայն հայության ջանքերով հավաքվել է 12 միլիոն 399 հազար 550 ԱՄՆ դոլար:

Հավաքված գումարը կուղղվի հայկական երկու հանրապետություններն իրար կապող շուրջ 116 կմ երկաթուղային վարդենիս-Մարտակերտ ավտոճանապարհի ասֆալտապատմանն ու հարդարմանը, ինչպես նաեւ բարերարների կողմից ընտրված հատուկ ծրագրերին Հայաստանում եւ Արցախում: «Հեռուստամարաթոն 2013»-ին հավաքվել էր 21 միլիոն դոլար, որից 10 միլիոնը

փոխանցվել էր ճանապարհի կառուցմանը, իսկ շուրջ 11 միլիոնը նախանշված էր այլ ծրագրերի համար:

ԱՆՑԿԱՑՎԵՑ «ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՈՒՍՈՒՑԻՉ» ՄՐՑԱՆԱԿԱԲԱՇԽՈՒԹՅՈՒՆԸ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնում՝ Գեղորգյան հոգեւոր ճեմարանի հանդիսությունների դահլիճում, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Օրարագույն Պատրիարք եւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի նախագահությամբ, նոյեմբերի 25-ին տեղի է ունեցել «Լավագույն ուսուցիչ» ամենամյա հանրապետական մրցույթի 2014 թվականի հաղթողների մրցանակաբաշխության հանդիսությունը: Հանրապետական մրցույթի արդյունքներն ամփո-

փել է ՀՀ ԿԳ փոխնախարար Կարինե Հարությունյանը:

Այնուհետեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմից հաղթող ուսուցիչներին են հանձնվել մրցույթի մասնակցության վկայականներ, հոգեւոր գրականություն եւ դրամական պարգևներ:

Մրցանակաբաշխությունն ամփոփվել է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի պատգամով եւ օրհնությամբ:

ԱՃԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՊԱՏՎՈ ՄԵՂԱՎ՝ ԹՈՎՄԱՍ ՊՈՂՈՍՅԱՆԻՆ

Հայաստանի Աժ փոխնախագահ Էդուարդ Շարմազանովը, ՀՀ Աժ նախագահ Գալուստ Սահակյանի կարգադրությամբ, մշակույթի ոլորտում ունեցած մեծ ավանդի եւ ծննդյան 60-ամյակի կապակցությամբ «Սայաթ-Նովա» մշակութային միության նախագահ, ՀՀ Ժո-

ղովրդական արտիստ, Թբիլիսիի թիվ 110 հայկական դպրոցի շրջանավարտ Թովմաս Պողոսյանին պարգևատրել է ՀՀ Ազգային ժողովի Պատվո մեդալով: ՀՀ Աժ փոխնախագահ Էդուարդ Շարմազանովը, շնորհավորելով Թովմաս Պողոսյանին, կարեւորել է հայ երգարվեստում նրա անցած ստեղծագործական ուղին, ջանքերը՝ պետության եւ հասարակության համար ամենավճռորոշ շրջանում հիմնարկելու «Սայաթ-Նովա» մշակութային միությունը եւ սերունդներին հայ ազգային-գուսանական մշակույթը հասցնելու գործում:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ

ՆՈՅԵՄԲԵՐ-ՂԵԿՏԵՄԲԵՐ

29.11.2014. Սուրբ առաքյալների և մեր առաջին լուսավորիչներ Սուրբ Թադեոսի և Սուրբ Բարդուղիմեոսի հիշատակության օր

Սուրբ Թադեոսը և Սուրբ Բարդուղիմեոսը Քրիստոսի անխոնջ 12 առաքյալներից էին, ովքեր, գալով Հայաստան, քրիստոնեությունը քարոզեցին հայ ժողովրդին՝ արժանանալով «Առաջին լուսավորիչներ» կոչմանը: Դեռևս քրիստոնեության արշալույսին նրանք նահատակվեցին Հայաստանում: Առաքյալների գործունեության արդյունքում, 301 թվականին հայ ժողովուրդն աշխարհում

առաջինը քրիստոնեությունը հռչակեց իբրևս պետական կրոն: Հայ Առաքելական եկեղեցին սուրբ առաքյալների և մեր առաջին լուսավորիչների՝ Սուրբ Թադեոսի և Սուրբ Բարդուղիմեոսի հիշատակը տոնում է Հիսնակի երկրորդ կիրակին՝ նախորդող շաբաթ օրը:

02.12.2014. Հիշատակ Սուրբ Կոռնելիոս հարյուրապետի, Քրիստոսի ազգական Սուրբ Շնավոնի, Ջմյուռնիայի Սուրբ Պողիկարպոս հայրապետի և արեւելքի սուրբ վկաների:

ՄՊՈՐՏ ՄՊՈՐՏ ՄՊՈՐՏ

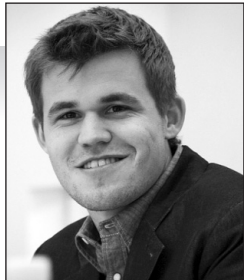
ՇԱԽՄԱՏ. ՄԱԳՆՈՒՄ ԿԱՐԼՍԵՆԸ ՊԱՅՊԱՆԵՑ ԱՇԽԱՐՀԻ ԶԵՄՊԻՈՆԻ ԿՈՉՈՒՄԸ

Շախմատի աշխարհի չեմպիոն նորվեգացի Մագնուս Կարլսենը պահպանեց աշխարհի չեմպիոնի կոչումը:

Հնդիկ շախմատիստ Վիշվանաթան Անանդի հետ մրցախաղի 11-րդ տուրում գրոսմայստերները կատարեցին 45 քայլ, որից հետո հնդիկ շախմատիստը հանձնվեց: Այս հաղթանակից հետո Կարլսենը հավաքեց 6,5 միավոր, ե ինչպես մեկ տարի առաջ էր՝ դարձավ աշխարհի չեմպիոն:

Կարլսենը ծնվել է 1990թ. նոյեմբերի 30-ին Նորվեգիայում: Աշխարհի ամենաերիտասարդ գրոսմայստերներից մեկն է (կոչմանն արժանացել է 13 տարեկանում):

Շախմատային աշխարհի հետ նրան ծանոթացրել է հայրը, երբ նա ընդամենը հինգ տարեկան էր: Իսկ ավելի լուրջ Կարլսենը սկսել է զբաղվել շախմատով 8 տարեկանում: Մասնակցում է տարբեր մրցաշարերի, օրական 2-3 ժամ զբաղվում է արագ շախմատով ինտերնետում:

ՖՈՒՏԲՈԼ. ՆԱՅԱՆՋ ԿԱՐԿԱՆԻՇԱՅԻՆ ՍԱՆԴՂԱԿՈՒՄ

Վրաստանի թիմը, վերջին ժամանակներում ցուցաբերած անշուք խաղի արդյունքում, նահանջել է 9 հորիզոնականով և ներկայումս համարվում է 126 հորիզոնականում: Զբաղեցրած դիրքերից երկու հորիզոնականով նահանջել է նաև

Ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան (ՖԻՖԱ) հրապարակեց ազգային հավաքականների հերթական վարկանիշային սանդղակը:

Հայաստանի հավաքականը: Այն մոր վարկանիշային աղյուսակում զբաղեցնում է 77-րդ տեղը:

Լավագույն տասնյակում փոփոխություններ չեն կատարվել: Դրանում ընդգրկվել են Գերմանիայի, Արգենտինայի, Կոլումբիայի, Բելգիայի, Հոլանդիայի, Բրազիլիայի, Պորտուգալիայի, Ֆրանսիայի, Իսպանիայի և Ուրուգվայի հավաքականները:

ՀԻՇԱՏԱԿԻ ԽՈՍՔ

ԲՈՐԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Այսօր, նոյեմբերի 29-ին, լրացավ 40 օր, ինչ երկրային կյանքին հրաժեշտ տվեց Ծալկայի շրջանի երեսելի գործիչներից մեկը՝ Բորիս Վաղարշակի Սարգսյանը: Այսպես թե այնպես մարդը մահկանացու է, եւ ժամանակը սովորաբար ի գործու է դարձանել ցանկացած վերջ: Բայցեւ այնպես, այդ նույն ժամանակը մարդկային հիշողության ծալքերից չի ջնջում բազմաթիվ դեմքեր ու պատկերներ, որոնք տպավորվում են հիշողության մեջ իրենց կյանքի էջերով, իրենց արած գործերով, ու որքան ավելի հարուստ են այդ էջերը, որքան ավելի գեղեցիկ է նրանց մարդկային տեսակը, այնքան ավելի անջնջելի է դառնում այդ հիշողությունը ու, նաեւ ցավագին...

Բորիս Սարգսյանը այս մարդկանցից էր: Նրա 80-ամյակը պիտի բոլորեր մյուս տարի: Նրա ծննդավայր Ծալկայի շրջանի Ղուշչին չիասցրեց արժանվույնս մշտել իր համագյուղացու արժանի հոբելյանը՝ նրա կենդանության օրոք: Փոխարենը՝ այսօր կինոժապավենի պես գյուղի հայացքի դեմ վեր է հանում արդեն հավերժի ճանապարհը բռնած շրջանում սիրված համագյուղացու լուսավոր կերպարը:

Բազմանդամ ընտանիքում էր ծնվել Բորիս Սարգսյանը՝ Վաղարշակի ու Հռիփսիմի վեց զավակներից մեկն էր նա, որ դեռ փոքրուց աչքի էր ընկնում իր աշխատասիրությամբ, բարձր առաջադիմությամբ: Այդ բարձր առաջադիմությունն ու այնուհետեւ մարդկային բարձր հատկանիշները նա դրսևորեց եւ բուհում՝ Երեսելի գյուղատնտեսական ինստիտուտում, եւ՝ ծննդավայրում պաշտոնավարելիս: Նա երկար տարիներ Ղուշչիի կոլտնտեսության նախագահն էր, Ղուշչիի (հինգ գյուղերով հանդերձ) կաթնա-կարտոֆիլագործական սովխոզի տնօրենը, գյուղի կոլտնտեսության կուսբյուրոյի քարտուղարը, Ծալկայի շրջկոմխորհրդի պատգամավորներից եւ շրջկոմի բյուրոյի անդամներից մեկը, եւ՝ իր ընտանիքի՝ տիկնոջ հանգուցյալ մանկավարժ

Ջոյայի ու երեք զավակների՝ Վաղարշակի, Հերմիայի ու Ֆելիքսի հետ հարաբերություններում: Նա արժանապատվորեն կատարեց իր հայրական պարտականությունները նաեւ: Զավակները ստացան բարձրագույն կրթություն եւ, դաստիարակված լինելով օրինակելի ընտանիքում, մինչեւ վերջ գլուխ խոնարհեցին իրենց ծնողների առաջ ու իրագործեցին նրանց պատգամները՝ բոլոր դեպքերում մնալ մարդ, ընդառաջել կարիքավորին, օգնել ներառյալ:

Բորիս Սարգսյանի, թերեւս ամենամեծ վաստակը այսպիսի զավակներ կրթելը եղավ: Նրա որդին՝ Վաղարշակը հեռավոր Պերմից այսօր շատ է օգնում իր հայրենակիցներին: Հոր գեներն են՝ հայրն էլ, ինչպես մշեցիք, օժտված էր նման հատկանիշներով, նրան շատ էին սիրում նաեւ իր բարեգթության, ազնվության, անանձնական ուրախության համար: Հնարավոր չէ չասել, որ Բորիս Վաղարշակին մեծ ներդրում է ունեցել գյուղի բարգավաճման գործում: Նրա գործունեության կարեւոր էջերից են գյուղական ակումբի շինարարությունը, Հայրենական պատերազմի զոհերին ու մասնակիցներին մվիրված հուշարձանի կառուցումը, ջրամատակարարման ու ոռոգման համակարգի կառուցումը, շտապ օգնության կայանի կառուցումը... Նրա վաստակը ըստ արժանվույնն է զնահատվել: Նա պարզեատրվել է բազմաթիվ բարձրագույն շքանշաններով, մեդալներով ու պատվոգրերով:

Գործն է անմահ լավ իմացք՝ ասում է Հովհաննես Թումանյանը: Այս միտքը կարելի է անվարան վերադրել նաեւ Բորիս Սարգսյանին: Նա լավ անուն ու լավ հետագիծ թողեց իր հետեւից եւ այդ անունով դեռ երկար կապրեն, կմխիթարվեն ու կհպարտանան նրա զավակները, նրան ճանաչողները, նրա՝ համագյուղացիներն ու ողջ շրջանը:

Հողը թող թեթեւ լինի նրա շիրիմին: Ու երկնային հրեշտակները պահպանեն նրա հավերժական քունը:

ՄԻ ԽՈՒՄԲ ԸՆԿԵՐՆԵՐ

Բոլմիսի մուսիկիստի Բոլմիս-Խաչեն գյուղի մանկավարժական կոլեկտիվը ցավակցում է դպրոցի ուսուցչուհի Եթերի Քրեեսաշվիլուն, սիրելի ամուսնու՝

Շեքսպիր ԱՂԱՅԱՆԻ

մահվան կապակցությամբ:

Խ Ա Չ Բ Ա Ռ

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

7.Այլ երկրի բռնակցում: 8.Գյուղաքաղաք Վրաստանում: 9.Գետ Գերմանիայում: 10.Նախճիր: 13.Բույսերից պատրաստված մազերի ներկ: 18.Կանացի զարդ՝ ճարմանդ: 19.Գ.Սունդուկյանի երկերից: 22.Ասորեստանի թագավորության առասպելական հիմնադիրը եւ Նինվե քաղաքի անվանադիրը հին հունական դիցաբանության մեջ: 23.Սրգատու: 28.Պատշաճ, սազական: 29.«... զինվորիկը», հեքիաթ: 32.Որսի կենդանի: 33.Պողպատի մշակման պրոցես: 34.Գետ Բելոռուսում եւ Լիտվայում: 37.Կուսակցություն Հայաստանում: 39.Մարդուն տրվում է ծնվելիս: 41.Ինչպե՞ս (ժող.): 44.Նիհար: 46.Արդյոք: 47.Թաց, խոնավ: 49.Սագ (բրբ.): 50.Թվացող, ոչ իրական: 52.Ատամնաբույժի գործիք: 54.Սազոր: 55.Հնոց: 56.Հայտնի օպերային թատրոն Միլանում, «...Սկալա»: 57.Լուսի աղբյուր, որը ճառագայթում է կոհերենտ ֆոտոնների փունջ: 58.Լուռ:

ՈՐԴՈՆԱԿԱՆ

1.Բելգիացի սյուրռեալիստ նկարիչ ... Մագրիտ: 2.Երկտասնյակ: 3.Սպասավոր: 4.Արեւադարձային եւ մերձարեւադարձային շրջաններում ապրող թունավոր խոշոր օձ: 5.Արքա: 6.Վրացական հաց: 11.Ներքնադու: 12.Քաղաք Ֆրանսիայում, պատ-

մական Նորմանդիայի մայրաքաղաքը: 14.Կուսակրոն քահանա: 15.«Կոմս ... Քրիստոս»: 16.«Դիետա» եկեղեցու օրենքով: 17.Խոսքի մաս: 20.Նշանակետ: 21.Իտալացի երգահան Ջակոմո Պլեչինիի օպերա չորս գործողությամբ: 24.Ամերիկացի գրող Մարկ ...: 25.Հենց հիմա: 26.Սոնդուկայի մայրաքաղաքը՝ ...-Բատոր: 27.Ամերիկահայ ռոք երաժիշտ եւ երգահան ... Թանկյանը: 30.Տեսքով նույնը: 31.Տեսողական զգացողություն, որը մարդուն տալիս է լրացուցիչ տեղեկություն՝ միանման եւ միեւնույն չափսերի տարբեր առարկաներ իրարից տարբերակելու համար: 35.Ի՞նչ իմանամ (ժող.): 36.Ծես: 37.Երկրակեղեկ վերին փխրուն ու բերքատու շերտը, որտեղ աճում են բույսերը: 38.Ճաշ, ուտելիք: 40.Էստոնիայի ԱԳ նախարարը ... Պաետ: 42.Մինչեւ: 43.Ազգությամբ հայ ֆրանսիական էստրադային երգչուհի Քրիստինա ...: 44.Ռուսական էստրադային երգչուհի ... Ռուսպենսկայա: 45.Աղիքից պատրաստված: 48.Աքիս: 51.Կեռասի նման միրգ: 52.Արագացման չափման միավոր CGS համակարգում, հավասար է 1սմ/վ2: 53.Եկեղեցական քաղաք Անգլիայում:

Կազմեց ԷԼԼԱ ԱԹԱԲԵԿՅԱՆԸ

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉԲԱՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻՉՈՆԱԿԱՆ

1.Ածանց: 6.Մավր: 9.Գրպան: 10.Ռեկիեֆ: 12.Դունչ: 13.Մեկնարկ: 17.Անգութ: 20.Նկար: 22.Մարգարե: 24.Անախ: 26.Աղմուկ: 29.Արաքս: 31.Սոնա: 34.Տգեղ: 36.Նեկտար: 37.Բնասեր: 38.Բիք: 39.Լիդա: 40.Անանաս: 42.Խմած: 44.Մար: 46.Մի: 47.Ազապ: 49.Րոպե: 51.Վճիռ: 53.Նանա: 57.Տառ: 59.Կաղնի: 61.Անբեր: 62.Տող: 63.Ռումբա: 64.Եվա:

ՈՐԴՈՆԱԿԱՆ

2.Ծալք: 3.Նսեմ: 4.Ուրան: 5.Վագր: 7.Առույգ: 8.Թռչուն: 11.Ֆերմա: 14.Արգոն: 15.Կարատե: 16.Իրաք: 18.Նեղ: 19.Ուշու: 21.Կար: 23.Ափսե: 25.Նստել: 27.Մատանի: 28.Կարաս: 29.Ամբոխ: 30.Ազարա: 32.Ողբան: 33.Անբարո: 35.Գրիշա: 41.Ամեն: 43.Ծառ: 45.Արկտիկա: 48.Պտուղ: 50.Ան: 51.Վիշապ: 52.Իգրեկ: 54.Աորտա: 55.Ատաղծ: 56.Զկեռ: 58.Ռեկե: 60.Արու:

**Խմբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԹՅԱՆ**

**Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 Հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan@caucasus.net**

**Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն**

**“ВРАСТАН”
Тбилиси, Грузия
«VRASTAN»
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445**